

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU ÜHISELT VASTU VÕETUD OTSUSED

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU OTSUS nr 1149/2007/EÜ,

25. september 2007,

millega luuakse ajavahemikuks 2007–2013 üldprogrammi „Põhiõigused ja õigusasjad” raames eriprogramm „Tsiviilõigus”

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

üldine ühenduse tegevusraamistik õiguslase koostöö lihtsustamiseks tsiviilasjades.

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 61 punkti c ja artikli 67 lõiget 5,

- (3) Euroopa Ülemkogu võttis 4. ja 5. novembri 2004. aasta Brüsseli kohtumisel vastu Haagi programmi „Vabaduse, turvalisuse ja õiguse tugevdamine Euroopa Liidus” ⁽⁵⁾ (edaspidi „Haagi programm”).

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

- (4) Nõukogu ja komisjon võtsid 2005. aasta juunis vastu Haagi programmi rakendamise tegevuskava. ⁽⁶⁾

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras, ⁽¹⁾

- (5) Asutamislepingus ja Haagi programmis sätestatud ambitsioonikad eesmärgid tuleks saavutada planeerimist ja rakendamist hõlbustava paindliku ja tõhusa programmi loomise teel.

ning arvestades järgmist:

- (1) Ühendus on seadnud eesmärgiks säilitada ning arendada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala, kus on tagatud isikute vaba liikumine. Sellise ala loomiseks peab ühendus muu hulgas tsiviilasjades tehtava õiguslase koostöö valdkonnas võtma vastu siseturu nõuetekohaseks toimimiseks vajalikud meetmed.

- (6) Programmist „Tsiviilõigus” tuleks rahastada algatusi, mida komisjon on teinud kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega meetmete võtmiseks, et toetada õiguslast koostööd tsiviilasjades edendavaid ja soodustavaid organisatsioone ning konkreetseid projekte toetavate meetmete võtmiseks.

- (2) Pärast selliseid eelmisi programme nagu Grotius ⁽²⁾ ja Robert Schumani projekt ⁽³⁾ kehtestati nõukogu määrusega (EÜ) nr 743/2002 ⁽⁴⁾ ajavahemikuks 2002–2006

- (7) Tsiviilõiguse valdkonna üldprogramm, mille eesmärk on parandada vastastikust arusaamist liikmesriikide õigus- ja kohtusüsteemidest, aitab kaasa tõkete vähendamisele tsiviilasjadega seotud õiguslases koostöös, mis parandab siseturu toimimist.

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 14. detsembri 2006. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata), nõukogu 13. juuni 2007. aasta ühine seisukoht (ELT C 171 E, 24.7.2007, lk 1) ja Euroopa Parlamendi 11. juuli 2007. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata). Nõukogu 18. septembri 2007. aasta otsus.

⁽²⁾ Euroopa Liidu lepingu artikli K 3 alusel nõukogu poolt vastu võetud 28. oktoobri 1996. aasta ühismeede 96/636/JSK õigusala töötajate toetus- ja vahetusprogrammi (Grotiuse programm) kohta (EÜT L 287, 8.11.1996, lk 3); nõukogu 12. veebruari 2001. aasta määrus (EÜ) nr 290/2001, millega pikendatakse õigusala töötajate toetus- ja vahetusprogrammi tsiviilõiguse valdkonnas (tsiviilõigust käsitlev Grotiuse programm) (EÜT L 43, 14.2.2001, lk 1).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. juuni 1998. aasta otsus nr 1496/98/EÜ, millega luuakse tegevuskava juristide teadmiste süvendamiseks ühenduse õiguse vallas (Robert Schumani projekt) (EÜT L 196, 14.7.1998, lk 24).

⁽⁴⁾ EÜT L 115, 1.5.2002, lk 1.

- (8) Vastavalt Haagi programmile nõuab vastastikuse koostöö tugevdamine selgeid jõupingutusi, et parandada vastastikust mõistmist kohtuasutuste ja erinevate õigussüsteemide vahel. Riigiasutuste Euroopa võrgustikele peaks selles osas suunama erilise tähelepanu ja toetuse.

⁽⁵⁾ ELT C 53, 3.3.2005, lk 1.

⁽⁶⁾ ELT C 198, 12.8.2005, lk 1.

- (9) Käesoleva otsusega tuleks sätestada võimalus kaasrahastada teatavate Euroopa võrgustike tegevust nende kulude osas, mis tekivad seoses Euroopa Liidu üldistes huvides oleva eesmärgi täitmisega. Selline kaasrahastamine ei tohiks siiski tähendada, et tulevane programm hõlmab selliseid võrgustikke, ning see ei tohiks takistada teisi Euroopa võrgustikke saamast oma tegevusele toetust kooskõlas käesoleva otsusega.
- (10) Programmist „Tsiviilõigus” toetust saavad asutused, liidud või võrgustikud peaksid teadvustama ühenduselt saadud toetust kooskõlas komisjoni sätestatavate nähtavuse suunistega.
- (11) Käesoleva otsusega sätestatakse kogu programmi kehtivuse ajaks rahastamispakett, mis on iga-aastase eelarvemenetluse käigus eelarvepädeva institutsiooni jaoks peamine juhised eelarvedistsipliini ja usaldusväärset finantsjuhtimist käsitleva Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 17. mai 2006. aasta institutsioonidevahelise kokkuleppe⁽¹⁾ punkti 37 tähenduses.
- (12) Kuna käesoleva otsuse eesmärgid ei saa liikmesriigid piisavalt saavutada ning seetõttu on need programmi ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutatavad ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealus artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev otsus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (13) Ühenduse finantshuve tagavaid määrusi, näiteks nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrust (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust⁽²⁾ (edaspidi „finantsmäärus”), ja komisjoni 23. detsembri 2002. aasta määrust (EÜ, Euratom) nr 2342/2002, millega kehtestatakse nõukogu määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 üksikajalikul rakenduseeskirjad,⁽³⁾ tuleb kohaldada, võttes arvesse eelarv vahendite valiku lihtsuse ja järjepidevuse põhimõtteid, selliste juhtumite piiratud arvu, mil komisjon võtab otsese vastutuse rakendamise ja haldamise eest, ning nõutavat proportsionaalsust vahendite taseme ja nende kasutamisega seotud halduskoormuse vahel.
- (14) Samuti tuleks võtta asjakohaseid meetmeid, et vältida eeskirjade eiramist ja pettusi ning et nõuda tagasi kadumaläinud, valesti makstud või ebaõigesti kasutatud vahendid vastavalt nõukogu 18. detsembri 1995. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 2988/95 Euroopa ühenduste finantshuve kaitse kohta,⁽⁴⁾ nõukogu 11. novembri 1996. aasta määrusele (Euratom, EÜ) nr 2185/96, mis käsitleb komisjoni tehtavat kohapealset kontrolli ja inspekteerimist, et kaitsta Euroopa ühenduste finantshuve pettuste ja igasuguse muu eeskirjade eiramiste eest⁽⁵⁾ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta määrusele (EÜ) nr 1073/1999 Euroopa Pettustevastase Ameti (OLAF) juurdluste kohta.⁽⁶⁾
- (15) Finantsmäärusega nõutakse tegevustoetuste puhul põhiõigusakti vastuvõtmist.
- (16) Käesoleva otsuse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused,⁽⁷⁾ eristades meetmed, mille suhtes kohaldatakse korralduskomitee menetlust, meetmetest, mille suhtes kohaldatakse nõuandemenetlust, arvestades, et nõuandemenetlus on teatavatel juhtudel tõhususe suurendamiseks kõige sobivam.
- (17) Otsuse 1999/468/EÜ artikli 7 lõike 3 kohaselt peaks komisjon Euroopa Parlamenti teavitama käesoleva programmi rakendamisega seotud komiteemenetlusest. Eelkõige peaks Euroopa Parlament saama aasta tööprogrammi projekti, kui see esitatakse halduskomiteele. Sellele lisaks peaks Euroopa Parlament saama nimetatud komitee hääletustulemused ja koosolekute protokollide kokkuvõtted.
- (18) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Ühendkuningriigi ja Iirimaa seisukohta käsitleva protokolliga artikli 3 kohaselt on Ühendkuningriik ja Iirimaa teatanud oma soovist osaleda käesoleva otsuse vastuvõtmisel ja kohaldamisel.
- (19) Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud Taani seisukohta käsitleva protokolliga artiklite 1 ja 2 kohaselt ei osale Taani käesoleva otsuse vastuvõtmisel ning see ei ole talle siduv ega tema suhtes kohaldatav.

⁽¹⁾ ELT C 139, 14.6.2006, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1. Määrust on muudetud määrusega (EÜ, Euratom) nr 1995/2006 (ELT L 390, 30.12.2006, lk 1).

⁽³⁾ EÜT L 357, 31.12.2002, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ, Euratom) nr 478/2007 (ELT L 111, 28.4.2007, lk 13).

⁽⁴⁾ EÜT L 312, 23.12.1995, lk 1.

⁽⁵⁾ EÜT L 292, 15.11.1996, lk 2.

⁽⁶⁾ EÜT L 136, 31.5.1999, lk 1.

⁽⁷⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).

(20) Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee esitas käesoleva otsuse kohta oma arvamuse.⁽¹⁾

(21) Programmi tõhusa ja õigeaegse rakendamise tagamiseks tuleks käesolevat otsust kohaldada alates 1. jaanuarist 2007,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1

Programmi loomine

1. Käesoleva otsusega luuakse üldprogrammi „Põhiõigused ja õigusasjad” raames eriprogramm „Tsiiviilõigus” (edaspidi „programm”), et aidata kaasa vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala järkjärgulisele kehtestamisele.

2. Programm hõlmab ajavahemikku 1. jaanuarist 2007 kuni 31. detsembrini 2013.

3. Käesolevas otsuses hõlmab mõiste „liikmesriik” kõiki liikmesriike, välja arvatud Taani.

Artikkel 2

Üldeesmärgid

1. Käesoleva programmi üldeesmärgid on:

- a) edendada õigusalaast koostööd tsiviilasjades, mis põhineb vastastikusel tunnustamisel ja vastastikusel usaldusel, et aidata kaasa tõelise õiguse rajaneva Euroopa ala loomisele;
- b) edendada liikmesriikides piiriüleste tsiviilmenetluste head toimimist pärssivate takistuste kõrvaldamist;
- c) parandada üksikisikute ja ettevõtjate igapäevast elu, võimaldades neil kasutada oma õigusi kõikjal Euroopa Liidus, edendades eelkõige õiguskaitse kättesaadavust;
- d) parandada kontakte, teabevahetust ja võrgustike loomist õigus-, kohtu- ja haldusasutuste ning juristide vahel, kaasa arvatud õigusala koolituse toetamise abil, eesmärgiga parandada selliste ametiasutuste ja spetsialistide vahelist vastastikust mõistmist.

2. Ilma et see piiraks ühenduse eesmärkide saavutamist ja volituste rakendamist, aitavad programmi üldeesmärgid kaasa ühenduse poliitika arendamisele, nimelt õigusala loomisele.

Artikkel 3

Konkreetsed eesmärgid

Käesoleva programmi konkreetsed eesmärgid on:

- a) tõhustada õigusalaast koostööd tsiviilasjades eesmärgiga:
 - i) tagada õiguskindlus ja parandada õiguskaitse kättesaadavust;
 - ii) edendada kohtuotsuste vastastikust tunnustamist tsiviil- ja kaubandusajades;
 - iii) kõrvaldada piiriüleste kohtuvaidluste pidamise takistused, mis on põhjustatud erinevustest tsiviilõiguses ja tsiviilkohtumenetluses, ja edendada sel eesmärgil õigusaktide vajalikku ühtlustamist;
 - iv) tagada õiglane õigusemõistmine, vältides konflikte õigussüsteemide vahel;
- b) parandada vastastikuseid teadmisi liikmesriikide õigus- ja kohtusüsteemidest tsiviilasjades ning edendada ja tugevdada võrgustike loomist, vastastikust koostööd, teabe, kogemuste ja heade tavade vahetamist ning levitamist;
- c) tagada ühenduse rahastamisvahendite nõuetekohane rakendamine, korrektne ja konkreetne kohaldamine ning hindamine tsiviil- ja kaubandusajades tehtava õigusalaast koostöö valdkonnas;
- d) parandada teavet liikmesriikide õigussüsteemide ja õiguskaitse kättesaadavuse kohta;
- e) edendada õigusala töötajate koolitamist liidu ja ühenduse õiguse vallas;
- f) hinnata üldisi tingimusi, mis on vajalikud vastastikuse usalduse tugevdamiseks, samas austades täielikult kohtunike sõltumatust;
- g) hõlbustada nõukogu otsusega 2001/470/EÜ⁽²⁾ asutatud tsiviil- ja kaubandusasu käsitleva Euroopa kohtute võrgu toimimist.

⁽¹⁾ ELT C 69, 21.3.2006, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 174, 27.6.2001, lk 25.

Artikkel 4

Meetmed

Artiklites 2 ja 3 sätestatud üld- ja konkreetsete eesmärkide täitmiseks toetatakse käesoleva programmi raames järgmisi meetmeid vastavalt artikli 9 lõikes 2 osutatud aasta tööprogrammides kehtestatud tingimustele:

- a) komisjoni algatatud erimeetmed, näiteks uuringud ja teadustöö, arvamusküsitlused ja -uuringud, näitajate ja ühismetoodika formuleerimine, andmete ning statistika kogumine, töötlemine ja levitamine, seminarid, konverentsid ja ekspertide kohtumised, avalikkusele suunatud kampaaniate ja ürituste organiseerimine, veebilehekülgede arendamine ja haldamine, teabematerjalide koostamine ja levitamine, riikide ekspertide võrgustiku toetamine ja haldamine, analüüsivad, järelevalve- ja hindamistegevused, või
- b) konkreetsed ühendusele huvi pakkuvad riikidevahelised projektid, mille on esitanud liikmesriigi ametiasutus või mõni muu asutus, rahvusvaheline organisatsioon või valitsusväline organisatsioon ning millesse on kaasatud igal juhul vähemalt kaks liikmesriiki või vähemalt üks liikmesriik ja üks muu riik, mis võib olla kas ühinev riik või kandidaatriik, või
- c) valitsusväliste organisatsioonide või muude üksuste tegevused, kes täidavad Euroopa Liidule üldist huvi pakkuvaid eesmärgi vastavalt programmi üldeesmärkidele aasta tööprogrammides sätestatud tingimustel, või
- d) tegevustoetuste andmine, et kaasrahastada kohtunike nõukogude Euroopa võrgustiku ja Euroopa Liidu ülemkohtute presidentide võrgustiku alalise tööprogrammiga seotud kulusi selles ulatuses, mil need on tekkinud Euroopa üldistes huvides oleva eesmärgi täitmisel, edendades seisukohtade ja kogemuste vahetamist kohtupraktika osas ning nende võrgustike liikmete töö korralduse ja toimimise osas seoses nende kohtu- ja/või nõuandefunktsioonidega, mis käsitlevad ühenduse õigust.

Artikkel 5

Osalemine

1. Programmi meetmetes võivad osaleda järgmised riigid: ühinevad riigid, kandidaatriigid ning stabiliseerimis- ja assotsieerimisprotsessi kaasatud Lääne-Balkani riigid kooskõlas tingimustega, mis on sätestatud assotsieerimislepingutes või nende lisaprotokollides, mis on nende riikidega sõlmitud või mis nendega sõlmitakse ja mis käsitlevad osalemist ühenduse programmides.

2. Projektidega võivad seotud olla ka õigusala töötajad Taanist, programmis mitteosalevatest kandidaatriikidest (kui see aitab kaasa nende ühinemissettevalmistustele) või muudest kolmandatest riikidest, kes kõnealuses käesolevas programmis ei osale, kui see on vajalik projektide eesmärkide täitmiseks.

Artikkel 6

Sihtrühmad

1. Käesolev programm on muu hulgas mõeldud õigusala töötajatele, riigiasutustele ja liidu kodanikele üldiselt.

2. Käesolevas otsuses hõlmab mõiste „õigusala töötaja” kohtunikke, prokuröre, advokaate, akadeemilisi ja teadustöötajaid, ministriumide ametnikke, kohtuteenistujaid, kohtutäiturid, kohtutõlke ja muid ameteid, mis seonduvad õigusemõistmisega tsiviilõiguse valdkonnas.

Artikkel 7

Juurdepääs programmile

Programmis võivad osaleda institutsioonid ning avalik-õiguslikud ja eraõiguslikud organisatsioonid, sealhulgas kutseorganisatsioonid, ülikoolid, teadusinstituudid ning õigusala töötajate õigus- ja kohtualase koolitusega tegelevad instituudid, rahvusvahelised organisatsioonid ja liikmesriikide valitsusvälised organisatsioonid.

Artikkel 8

Meetmete liigid

1. Ühendusepoolse rahastamise vormid võivad olla järgmised:

- a) toetused;
- b) riigihankelepingud.

2. Ühenduse toetusi antakse tegevustoetusena ja meetmetetoetusena pakumiskutsete alusel. Kaasrahastamise maksimummäär täpsustatakse aasta tööprogrammides.

3. Lisaks on ette nähtud kulutused kaasnevatele meetmetele riigihankelepingute kaudu, mille puhul ühenduse rahastamine katab kaupade ja teenuste ostu. See hõlmab muu hulgas kulusid, mis on seotud teabe ja teabevahetusega, projektide, poliitika, programmide ja õigusaktide koostamise, rakendamise, järelevalve, kontrolli ja hindamisega.

*Artikkel 9***Rakendusmeetmed**

1. Komisjon rakendab ühenduse rahalist abi finantsmääruse kohaselt.

2. Programmi elluviimiseks võtab komisjon artiklis 2 toodud üldeesmärkide piires vastu aasta tööprogrammi, milles määratakse konkreetsed eesmärgid, temaatilised prioriteedid, artikli 8 lõikes 3 osutatud kaasnevad meetmed ja vajaduse korral muude meetmete loetelu.

3. Aasta tööprogramm võetakse vastu artikli 10 lõikes 2 osutatud korras.

4. Meetmetoetustega seotud hindamis- ja lepingute sõlmimise menetlustes võetakse muu hulgas arvesse järgmisi kriteeriume:

- a) kavandatava meetme vastavus aasta tööprogrammile, artiklites 2 ja 3 toodud eesmärkidele ning artiklis 4 toodud meetme liikidele;
- b) kavandatava meetme kontseptsiooni, korralduse, esitusviisi ja eeldatavate tulemuste kvaliteet;
- c) taotletava ühendusepoolse rahastamise suurus ja selle asjakohasus eeldatavate tulemuste suhtes;
- d) eeldatavate tulemuste mõju artiklites 2 ja 3 toodud üldeesmärkidele ning artiklis 4 määratletud erinevates valdkondades võetud meetmetele.

5. Artikli 4 punktis d osutatud tegevustoetuse taotluse hindamisel võetakse arvesse järgmist:

- a) vastavus programmi eesmärkidele;
- b) kavandatavate tegevuste kvaliteet;
- c) nende tegevuste võimalik mitmekordistav mõju avalikkusele;
- d) läbiviidud tegevuste geograafiline mõju;
- e) kodanike kaasatus asjaomaste asutuste struktuuri;
- f) kavandatava tegevuse kulude ja tulude suhe.

6. Komisjon vaatab läbi kõik artikli 4 punktide b ja c alusel talle esitatud kavandatud meetmed. Kõnealuste meetmetega seotud otsused tehakse artikli 11 lõikes 2 sätestatud korras.

*Artikkel 10***Korralduskomitee**

1. Komisjoni abistab korralduskomitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7, võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

Tähtjaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõike 3 tähenduses kehtestatakse kolm kuud.

*Artikkel 11***Nõuandekomitee**

1. Komisjoni abistab nõuandekomitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 3 ja 7 võttes arvesse selle otsuse artikli 8 sätteid.

*Artikkel 12***Vastastikune täiendavus**

1. Taotletakse koostööt ja vastastikust täiendavust muude ühenduse rahastamisvahenditega, eelkõige üldprogrammi „Põhiõigused ja õigus” eriprogrammiga „Kriminaalõigus” ning üldprogrammidega „Turvalisus ja vabaduste kaitse” ning „Solidarsus ja rändevoogude juhtimine”. Koostöös liikmesriikidega koostatakse tsiviilõigusealase teabe statistiline osa, kasutades vajaduse korral ühenduse statistikaprogrammi.

2. Programm võib erandkorras jagada vahendeid muude ühenduse rahastamisvahenditega, eelkõige üldprogrammi „Põhiõigused ja õigus” eriprogrammiga „Kriminaalõigus”, et viia ellu meetmeid, mis vastavad mõlema programmi eesmärkidele.

3. Käesoleva otsuse alusel rahastatavad tegevused ei saa samal eesmärgil rahalist toetust teistest liidu või ühenduse rahastamisvahenditest. Programmi alusel toetuse saajad esitavad komisjonile teabe Euroopa Liidu üldelarvest ja muudest allikatest saadud rahastamise ja menetluses olevate rahastamisaotluste kohta.

Artikkel 13

Eelarvelised vahendid

1. Rahastamispakett käesoleva otsuse rakendamiseks artiklis 1 sätestatud ajavahemikul on 109 300 000 eurot.
2. Programmis ettenähtud meetmetele eraldatud eelarvelised vahendid kajastuvad Euroopa Liidu üldeelarves iga-aastaste assigneeringutena. Iga-aastased kasutatavad assigneeringud määravad eelarvapädevad institutsioonid finantsraamistiku piires.

Artikkel 14

Järelevalve

1. Komisjon tagab, et toetuse saaja esitab iga programmi alusel rahastatud meetme kohta tehnilise ja finantsaruande töö edenemise kohta. Lõpparuanne esitatakse kolme kuu jooksul pärast meetme rakendamise lõpetamist. Komisjon määrab aruannete vormi ja sisu. Komisjon teeb kõik aruanded liikmesriikidele kättesaadavaks.
2. Ilma et see piiraks kontrollikoja läbiviidavat auditeerimist koos pädevate siseriiklike auditeerimisasutuste või talitustega vastavalt asutamislepingu artiklile 248 või muud kontrollimist vastavalt asutamislepingu artikli 279 lõike 1 esimese lõigu punktile b, võivad komisjoni ametnikud ja teised töötajad kontrollida programmi alusel rahastatavaid meetmeid kohapeal ning teha sealhulgas pistelist kontrolli.
3. Komisjon tagab, et programmi rakendamisest tulenevates lepingutes ja kokkulepetes nähakse eelkõige ette komisjoni (või tema volitatud esindaja) teostatav järelevalve ja finantskontroll, mis toimub vajaduse korral kohapeal, ning kontrollikoja läbiviidav audiitorkontroll.
4. Komisjon nõuab, et rahalise toetuse saaja säilitaks komisjoni jaoks kõik meetmetega seotud kulutusi tõendavad dokumendid viie aasta jooksul pärast viimast meetmetega seotud väljamakset.
5. Lõigetes 1 ja 2 osutatud aruannete tulemuste ja kohapealse kontrolli põhjal kohandab komisjon vajaduse korral algselt heakskiidetud rahalise toetuse määra või toetuse andmise tingimusi ning maksegraafikut.
6. Komisjon tagab, et võetakse kõik muud vajalikud meetmed kontrollimaks, kas rahastatavad meetmed viiakse ellu nõuetekohaselt ning käesoleva otsuse ja finantsmääruse kohaselt.

Artikkel 15

Ühenduse finantshuvide kaitse

1. Komisjon tagab, et käesoleva otsuse alusel rahastatavate meetmete rakendamisel kaitstakse ühenduse finantshuve pettuse, korruptsiooni ja muu ebaseadusliku tegevuse vastu ennetavate meetme kohaldamisega, tõhusa kontrollimisega ja alusetult väljamakstud summade sissenõudmisega ning juhul, kui tuvatatakse eeskirjade eiramine, tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistustega kooskõlas määrusega (EÜ, Euratom) nr 2988/95, määrusega (Euratom, EÜ) nr 2185/96 ning määrusega (EÜ) nr 1073/1999.
2. Käesoleva otsuse alusel rahastatavate ühenduse meetmete puhul kohaldatakse määrust (EÜ, Euratom) nr 2988/95 ja määrust (Euratom, EÜ) nr 2185/96 mis tahes ühenduse õiguse sätete rikkumise suhtes, sealhulgas ettevõtja tegevusest või tegevematajätmisest põhjustatud lepingulise kohustuse täitmatajätmine, mis põhjendamatult kuluartikli tõttu kahjustas või oleks võinud kahjustada Euroopa Liidu üldeelarvet või mõnda Euroopa ühenduste täidetavat eelarvet.
3. Komisjon vähendab meetme rahalise toetuse summat, peatab selle väljamaksmise või nõuab selle tagasi, kui ta teeb kindlaks eeskirjade eiramise, kaasa arvatud käesoleva otsuse või kõnealuse rahalise toetuse andmise üksikotsuse või lepingu või kokkuleppe sätete rikkumise, või kui ilmneb, et meedet on komisjonilt nõusolekut taotlemata muudetud, nii et see on vastuolus projekti laadi või rakendamise tingimustega.
4. Kui tähtaegadest ei ole kinni peetud või meetme rakendamisel tehtud edusammud õigustavad ainult osa eraldatud rahalise toetuse kasutamist, nõuab komisjon, et toetuse saaja esitaks kindlaksmääratud tähtaja jooksul selgituse. Kui toetuse saaja ei anna rahuldavat vastust, võib komisjon tühistada ülejäänud rahalise toetuse ja nõuda tagasi juba makstud summasid.
5. Komisjon tagab, et iga alusetu makse makstakse komisjonile tagasi. Õigeaegselt tagasi maksmata summadele lisatakse intress finantsmääruses sätestatud tingimustel.

Artikkel 16

Hindamine

1. Programmi üle teostatakse korrapäraselt järelevalvet, et jälgida selle programmi alusel läbiviidavate tegevuste rakendamist.
2. Komisjon tagab programmi korrapärase ja sõltumatu välis-hindamise.

3. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule:

Artikkel 18

Nähtavus

a) programmi rakendamise iga-aastase ülevaate;

Komisjon kehtestab suunised käesoleva otsuse alusel antava rahalise toetuse nähtavuse tagamiseks.

Artikkel 19

Jõustumine

b) hiljemalt 31. märtsiks 2011 vahehindamise aruande programmi rakendamisel saavutatud tulemuste ning rakendamise seotud kvalitatiivsete ja kvantitatiivsete aspektide kohta, sealhulgas artikli 4 punktis d osutatud tegevustoetuste saajate tehtud töö kohta;

Käesolev otsus jõustub kahekümnnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

c) hiljemalt 30. augustiks 2012 teatise programmi jätkamise kohta;

Seda kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2007.

d) hiljemalt 31. detsembriks 2014 järelhindamise aruande.

Strasbourg, 25. september 2007

Artikkel 17

Meetmete loetelu avaldamine

Igal aastal avaldab komisjon käesoleva programmi raames rahastatavate meetmete loetelu koos iga projekti lühikirjeldusega.

Euroopa Parlamendi nimel

president

H.-G. PÖTTERING

Nõukogu nimel

eesistuja

M. LOBO ANTUNES